



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 224/03-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom 1. apríla 2004 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho a zo sudcov Juraja Horvátha a Jána Auxta o prijatej sťažnosti Z. P., bytom B., zastúpenej advokátom Mgr. I. S., B., ktorou namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 187/02, takto

r o z h o d o l :

Základné právo Z. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 187/02 porušené nebolo.

Odôvodnenie :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 224/03-29 z 5. decembra 2003 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť Z. P., bytom B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 187/02.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda najvyššieho súdu v písomnom vyjadrení k sťažnosti sp. zn. KP 9/03 z 19. februára 2004 uviedol: *„Odvolací senát však aj v tejto veci konal v rámci poradia vzniknutého dňom, v ktorom opätovne došla odvolaciemu súdu a vec rozhodol dňa 9. júna 2003. Vzhľadom na počet vecí došlých Najvyššiemu súdu, ako súdu odvolaciemu, lehota, v ktorej odvolací súd uvedenú vec prejednal a rozhodol v rámci tohto poradia bola, a aj v súčasnosti je obvyklá.“*

Právny zástupca sťažovateľky písomne reagoval na vyjadrenie predsedu najvyššieho súdu podaním doručeným ústavnému súdu 10. marca 2003, v ktorom uvádza: *„Aj po oboznámení sa s obsahom vyjadrenia predsedu NS SR k našej sťažnosti môžeme konštatovať, že trváme na nej, lebo skutočná doba, kedy bola naša vec predložená Najvyššiemu súdu na rozhodovanie, ako najvyššiemu článku súdnej sústavy (nie je*

podstatné, či konal ako súd odvolací alebo dovolací), t. j. od 1. 12. 1998 - a nie až od 2. 6. 1999, ako tvrdí predseda Najvyššieho súdu (...).“

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania:

Sťažovateľka (v napadnutom konaní žalobkyňa) podala 20. decembra 1994 žalobu Obvodnému súdu Bratislava 1 proti Slovenskej poisťovni, a. s., Bratislava (ďalej len „poisťovňa“), o zaplatenie 370 243 Sk z titulu poistnej udalosti.

Obvodný súd Bratislava 1 z obsahu žaloby zistil, že návrh bol podaný miestne nepríslušnému súdu a spis postúpil Obvodnému súdu Bratislava 3 (ďalej len „obvodný súd“).

Obvodný súd rozsudkom sp. zn. 8 C 261/95 z 2. mája 1996 zaviazal poisťovňu zaplatiť sťažovateľke sumu 370 243 Sk s prísl. Proti tomuto rozsudku sa poisťovňa 24. júna 1996 odvolala.

Mestský súd Bratislava (ako odvolací súd) uznesením sp. zn. 19 Cob 488/96 z 15. novembra 1996 zrušil napadnutý rozsudok obvodného súdu z dôvodu jeho vecnej nepríslušnosti a vyslovil, že vecne príslušným súdom bol v tomto prípade Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“).

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 65 Cb 1/97 z 13. mája 1998 zaviazal poisťovňu zaplatiť sťažovateľke žalovanú sumu z titulu poistnej udalosti. Proti rozsudku sa odvolala poisťovňa 18. augusta 1998.

Najvyšší súd (ako odvolací súd) rozsudkom sp. zn. 5 Obo 165/99 z 26. mája 2000 zmenil rozsudok krajského súdu tak, že návrh sťažovateľky zamietol. Proti predmetnému rozsudku podala sťažovateľka 7. septembra 2000 dovolanie.

Najvyšší súd (ako dovolací súd) rozsudkom sp. zn. Obdo V 85/2000 zo 14. februára 2002 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Dňa 23. mája 2002 bol spis doručený najvyššiemu súdu ako odvolaciemu súdu.

Sťažovateľka listom zo 17. júla 2002 požiadala odvolací súd o nariadenie pojednávania a 28. apríla 2003 podala sťažnosť na zbytočné prietahy v konaní.

Odvolací súd rozsudkom sp. zn. 5 Obo 187/02 z 9. júna 2003 zmenil rozsudok krajského súdu tak, že návrh sťažovateľky zamietol. Sťažovateľka 27. augusta 2003 podala proti predmetnému rozsudku dovolanie.

Odvolací súd 28. augusta 2003 vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie.

Dňa 9. septembra 2004 bol odvolaciemu súdu doručený list sťažovateľky, v ktorom namietala zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie.

Spis bol predložený na rozhodnutie o dovolaní 2. októbra 2003, a vec je vedená pod sp. zn. Obdo V 69/03 a dosiaľ o dovolaní nebolo rozhodnuté.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy *„Každý má právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom“*.

V doplnení sťažnosti doručenej ústavnému súdu 10. marca 2004 sťažovateľka žiadala rozšíriť petit sťažnosti, ktorým žiada vysloviť porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy najvyšším súdom aj v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 165/99, v dovolacích konaniach vedených pod sp. zn. Obdo V 85/2000 a Obdo V 69/03, prikázať najvyššiemu súdu konať

a rozhodovať v označenej veci a priznať jej úhradu trov konania v sume 17 592 Sk (4 úkony po 4 398 Sk).

Ústavný súd pripomína, že uznesením z 5. decembra 2003 prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie iba vo vzťahu ku konaniu na najvyššom súde vedenom pod sp. zn. 5 Obo 187/02 a v ďalšom konaní rozhoduje o jej sťažnosti už len v rozsahu vymedzený vo výroku citovaného uznesenia. Vzhľadom na špecifiká konania pred ústavným súdom je totiž vylúčené, aby sťažovateľ dodatočne zmenil predmet konania vymedzený sťažnosťou a uznesením o jej prijatí na ďalšie konanie. Z toho dôvodu sa ústavný súd návrhom sťažovateľky z 10. marca 2004 nemohol zaoberať a ani nemohol rozhodovať o porušení jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v dodatočne napadnutých konaniach pred najvyšším súdom (*mutatis mutandis* I. ÚS 162/02, I. ÚS 47/03).

Ústavný súd pripomína, že pri rozhodovaní je viazaný návrhom sťažovateľky (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Pri posudzovaní otázky, či v konaní najvyššieho súdu vedeného pod sp. zn. 5 Obo 187/02 došlo k zbytočným priet'ahom v konaní a tým aj k porušeniu práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. II. ÚS 813/00, I. ÚS 20/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) ústavný súd zohľadňuje tri kritériá: 1) právna a faktická zložitost' veci, 2) správanie účastníka konania a 3) postup samotného súdu.

1) Predmetom napadnutého konania na najvyššom súde je rozhodovanie v právnej veci sťažovateľky po zrušení jeho rozsudku sp. zn. 5 Obo 165/99 z 26. mája 2000 najvyšším súdom a vrátení veci odvolaciemu súdu. Ústavný súd konštatuje, že ide o vec, ktorá zo skutkového, ani z právneho hľadiska nevykazuje črty právnej a faktickej zložitosti. Keďže ani predseda najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení nenamietal faktickú a právnu zložitost' danej veci, ústavný súd ju nehodnotil ako takú, ktorá by svojou právnou alebo faktickou zložitost'ou mohla ovplyvniť dĺžku napadnutého konania.

2) Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v tomto konaní nezistil, že by s'ťažovateľka alebo jej právny zástupca prispeli k vzniku zbytočných priet'ahov v konaní (s'ťažovateľka 17. júla 2002 požiadala o nariadenie pojednávania a 28. apríla 2003 podala s'ťažnosť na zbytočné priet'ahy v konaní).

3) Tretím hodnotiacim kritériom, uplatnením ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 187/02.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 124/03).

Ústavný súd konštatuje, že postup najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 187/02 v období od 23. mája 2002 (doručenie spisu) do 9. júna 2003 (vyhlásenie rozsudku) nemožno z hľadiska dĺžky konania považovať za taký, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy v konaní“ podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd postup odvolacieho súdu počas vyššie vymedzeného obdobia, v ktorom nekonal, vyhodnotil ako nečinnosť, ktorá spôsobila určité priet'ahy v konaní. Ako už bolo uvedené, nešlo o také priet'ahy, ktoré by svojou kvalitou smerovali k označeniu „zbytočné“ a celkový postup súdu v zásade smeroval k odstráneniu právnej neistoty s'ťažovateľky.

Ústavný súd na základe uvedených skutočností rozhodol, že právo s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 187/02 porušené nebolo.

V nadväznosti na toto rozhodnutie už ústavný súd nerozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2004